

"Kənd yerlərində uşaqlar əmək qüvvəsi hesab olunurdu. Kiçik yaşlarımızdan əməyə cəlb olunur, qoynu-quzu otarır, mal növbəsinə gedirdik. Qoynuları otarmaq üçün ayrıca çoban var idi, amma naxırçı daimi olmadığına görə hər ev təqrübən ayda bir dəfə mal növbəsinə getməli olurdu və bu zaman biz təbii ki, naxırçı olmalı olurduq. Bu işlər bizim sosiallaşmağımızı da təmin edirdi. Çünkü məhəllə uşaqları ilə birgə mal-qara otarmaqla yanaşı, oyunlar oynayır, ünsiyyət saxlayırdıq."

Bu sözləri bizimlə söhbətində millət vəkili Hikmat Babaoğlu söylədi.

Müsahibim 1966-cı ildə Ermənistan Respublikasının Amasiya rayonunda Göl-lü kəndində anadan olub. Uşaqlıq illərin-dən danişanda böyüdüyü kənd, onun tari-xi haqqında danişmağa başladı: "Hər kə-sin uşaqlıq illəri onun həyatının ən eziz, ən şirin dövrüdür. O qayğısız illər bizi hə-yatımızın sonrakı dövründə de təqib edən şirin xatırələr toplusudur. Kəndimiz dəniz səviyyəsindən 2300 metr yüksəklikdə yer-ləşirdi. Elə bil ki, dünyadan təcrid olun-muşdu, ancaq həm də kəndimizin öz dün-yası var idi. Bu, bizim uşaqlığımızın, gən-cliyimizin mənevi dünyası idi. Ətraf erazi-lərdə çox qədim tarixi olan mağaralar, xa-rabalıqlar, qalacılıq tipli tikinti abidələri var idi. Şübhesiz ki, bütün bunlar ecdadları-mızdan bize miras qalan böyük mədəniy-yət nümunələri idi. Mən bu böyük tarixi mi-rasın içinde böyüdüm və yəqin ki, sonrakı illərdə tarixe marağım yaradın sebəb də bu oldu".

**"КӘНДДӘ УШАQLAR ӘMӘK
ÖÜVVASI HESAB OLUNURDU"**

Uşaqlıq illərinin qaynar keçdiyini deyir: "Atam məktəbdə direktoru, anam isə kitabxanaçı idi. Ailədə 4 qardaş 3 bacı olmuşuq. Atam kəndimizdə Bakı Dövlət Universitetindən məzunu olan ilk ziyanlı idi. Filoloq olduğuna görə, gözümüz açandan evimizdə çoxlu kitablar görmüşəm və elə kitabları oxuya-oxuya böyümüşəm. Bakıda çıxan qəzetlərə, kitablarla da abunə idik. Atam mənə çox sevdiyi şair Nazim Hikmetin adını verib. İş elə getirdi ki, poeziyanı, ədəbiyyatı dərk et-dikdən sonra mən özüm də Nazim Hikmetin şeirlərini, fəlsəfəsini, yaradıcılığını sevdim. Kənddə böyüyən hər uşaq kimini mən də bəzən dəcəllik etmişəm. Bəzən sözə qulaq asmadığım, dərsdən qaçıdığım vaxtlar da olub. Kənddə qar yağanda dərsə getməyəcəm deyə sevinirdim. Uşaq vaxtı idman xüsusi marağım olub. Kəndimiz yuxarı və aşağı mehəllələrdən ibarət idi. İki mehəllə arasında maraqlı idman yarışları təşkil edirdik. Futbol, voleybol, "Çiling ağac", "Aşıq-aşıq" və s. kimi oyunlar həyatımızın bir hissəsini təşkil edirdi. Onuda deyim ki, hər yerlərində uşaqların məşşəliyyəti təkcə dərs oxumaq deyildi. Kənddə uşaqlar əmək qüvvəsi hesab olunurdu. Kiçik yaşlarımızdan əməyə cəlb olunur, qoyun-quzu otarırlar, mal növbəsinə gedirdik".

Həmşəşidlərindən bir qədər tez məktəbə gedən həm-söhbətim ilk dərs gününü indiki kimi xatırlayır: "Atam məktəb direktoru idi deyə, məni digər uşaqlardan ferqli olaraq 6 yaşında məktəbə göndərdi. İlk dərs günü anam təndir çörəyi, nehrə yağı və böyürtkən mürəbbəsindən yaxmac düzəltmişdi. Həyəcandan bütün yol boyu bir tike belə yeyə bilməmişdim. Sınıf otağına girəndə xadimə o yaxmacı əlimdən aldı. Görünür, həyəcanımı hiss etmişdi, məni sınıf otağına ötürdü. Bu günə qədər də hər il yeni dərs ili başlayanda məktəb xatırələrim yadına düşür, yeni rənglənmiş partaların, mətbəə qoxuyan təzə kitabların spesifik ətrini burnum-də hiss edirəm".

“Üç aya 38 manat pul qazandım”

Hikmət Babaoğlu: “Atam mənə Nazim Hikmətin adını verib”

HEC KİMİN AĞLINA GƏLMƏZDİ Kİ...

Müsahibimiz məktəbdə fərq qoymadan bütün fənləri yaxşı oxuduğunu deyir: "Atam evin bir otağını dərs oxumağımız üçün ayırmışdı. Həmişə bir gözüm məndən bir yaş böyük bacının kitabında olurdu. Paralel olaraq eyni vaxtda həm öz dərsimi oxuyur, həm də onun oxuduğu şeirləri əzberləyirdim. O dövrdə öyrəndiyim şeirləri, pioner andını, kommunizmin əxlaq kodekslərini bu güne qədər əzber biliram. Bütün fənləri oxusam da, humanitar sahəyə xüsusi sevgim olub. Atam məni dövrün telebi-ne uyğun olaraq mühəndisliyə yönəltmək isteyirdi, amma dəqiq elmlərə həvəssiz çalışırdım. Tarix və ədəbiyyatı isə xüsusi sevgivia oxuyurdum".

donda fəriş - dana doğrusu, tornaçı koməkçisi olaraq işləyirdim. Üç aya 38 manat pul qazandım. Düzü, o pul heç nəyə çatmırıldı. Əsgerlikdən qayıdışında isə bir müddət fəhlə işlədim. Da-ha sonra 1987-ci ildə "Çınar" qəzetlə əməkdaşlıq etmeye başladım. Mənim ilk baş redaktorun Şaban Şabanov oldu. O, Azərbaycan jurnalistikasına dərindən beləd idi. Mənə jurnalistikianın sırlarını öyrətdi. Beləliklə, qəzətdə işləyərək yazıda özüm ifadə etməyi öyrəndim. Yazı verdiyi məni yaradıcılığa sövq edirdi. Mən isə elm sahəsini seçdim. Müxtəlif monoqrafiyalar, elmi məqalələr yazdım. Beləcə, elmlər namızədi və elmlər doktoru oldum".

Sevgiliyə oxuyurdum.

1982-ci ildə məktəbi bitirdikdən sonra universitetə qəbul olmaq üçün Bakıya gələn Hikmet müellim valideynlərinin istəyinə uyğun olaraq sənədlərini Texniki Universitetə verir. Konkursa düşür və ali məktəbə qəbul ola bilmir. Ancaq kəndə də qayıtmır, Bakıda qalıb işleyir. 1984-cü ildə isə hərbi xidmətə yollanır: "Hərbi xidmətimi Həştərxan vilayetinin Axtubinski şəhərində inşaat batalyonunda keçdim. Bu ad və ərazi mənə çox doğma gelirdi. Ona görə araşdırma aparmağa başladım. Sən demə, Axtuba tarixi Qızıl Orda dövlətinin ərazisi olub. İbn Xaldun Qızıl Ordaya İslami qəbul etdirmək üçün gedən missionerlərin səyahət yolunu izah edərkən məhz bu şəhəri təsvir edir. Qeyd edir ki, Xəzərin şimalına qədər üzdükdən sonra müsəlman missionerlər üç çayın qovuşduğu və Xəzərə töküldüyü ərazidən çıxaraq bir şəhərə varid oldular. Həqiqətən xidmət etdiyimiz yerde üç çay bir-birinə qovuşur və Xəzərə töküldürdü. Xidmət illərimiz çox maraqlı idi. İnşaat batalyonunda xidmət etdiyimə görə, boş vaxtım çox olurdu. Bir dəfə kitabxana-dan Azərbaycan dilində kitab istədim, dedilər ki, erməni, gürcü, rus dillərində kitablar olsa da, Azərbaycan dilində yoxdur. Bu, mənə çox pis təsir etdi və səbəbini soruşdum. Dedilər ki, bu kitabları sizdən əvvəl xidmət edən erməni, gürcü və ruslar özləri getirdiblər, azərbaycanlılar isə bunu etməyiblər. Dərhal eve məktub yazıb mənə kitab göndərmələrini xahiş etdim.

Kitab göndermelerini karış ettim. Atam bir ayda mənə düz üç bağlama kitab gönderirdi və həmin kitabları kitabxanaya bağışladım. Xidmət etdiyim vaxtda xeyli sayıda xalqın, o cümlədən, türkdilli xalqların nümayəndələri ilə yaxından tanış oldum. Mən çavuş idim, amma şəhərə çıxməq üçün icazə almaq çox çətin idi. Fikirleşib bir yol tapdım. Əsgərləri xüsusi forma geydirib siraya düzdürüm. Belə olanda heç kim bizdən şübhələnmirdi. Heç kimin ağlına gelmezdi ki, bu qədər əsgər icazəsi olmadan şəhərə çıxa bilər. Biz de fürsətdə istifadə edib şəhəri gezir, kinova gedirdik".

"ÜC AYA 38 MANAT PUL QAZANDIM"

Həmsöhbətim deyir ki, bir qədər gec olsa da, 1992-ci ilde Bakı Sosial İdareetmə və Politologiya İnstitutuna qəbul olur: "1997-ci ilde oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirdim. Tələbeliyim müstəqiliyimizin ilk illərinə təsadüf edirdi, çox ciddi tarixi mərhələdən keçirdik. Cəmiyyətimizə müxtəlif yeni siyasi cərəyanlar daxil olur, yeni siyasi təfəkkür formallaşır ve eyni zamanda həm də müharibə şəraitində yaşayırıq. Auditoriyada müxtəlif siyasi mövzular üzrə müzakirələr edirdik. O illərdə artıq öz siyasi mövqeyimi müəyyən etmişdim. Yeni Azərbaycançılıq ideyalarını özümə yaxın hiss edirdim. Beləcə Yeni Azərbaycan Partiyası yaradıldıqdan dərhal sonra ora üzv oldum. O dövrde siyasi elmlərlə yanaş, həm də tarixi öyrənməyə başladım. YAP Mərkəzi Aparatı formalışında da, professor Əli Həsənov meni rəhbərlik etdiyi YAP ideoloziya şöbəsinə işe götürdü və orada böyük siyasi məktəb kədim".

Müsahibim ilk gazancını da hatırlayır, devir ki, aslında o

Şəbnəm Mehdizadə

pul heç nəyə çatmirdı: "Zakfederasiya adlı gəmi təmir zavodunda fəhlə - daha doğrusu, tornaçı köməkçisi olaraq işləyirdim. Üç aya 38 manat pul qazandım. Düzü, o pul heç nəyə çatmirdı. Əsgerlikdən qayıdanda isə bir müddət fəhlə işlədim. Daha sonra 1987-ci ildə "Çınar" qəzetilə əməkdaşlıq etməyə başladım. Mənim ilk baş redaktorum Şaban Şabanov oldu. O, Azərbaycan jurnalistikasına dərinində bələd idi. Mənə jurnalistikən sırlarını öyrətdi. Bələliklə, qəzətdə işləyərək yazıda özüm ifadə etməyi öyrəndim. Yazı vərdişi məni yaradıcılığa sövq edirdi. Mən isə elm sahəsini seçdim. Müxtəlif monoqrafiyalar, elmi məqalələr yazdım. Bələcə, elmlər namizədi və elmlər doktoru oldum".

**İLK SEVGİ ADƏTƏN, İNSANIN
ORTA MAKTAB İLLƏRİNƏ TƏSADÜF EDİR**

Millet vəkilinin fikrincə, sevgi və yumor Allahın insana bəxş etdiyi iki ən böyük hissdir: "Yumor hissi olan insanlar daha rahat yaşayır. Sevgi isə insan duyğularının ən alisidir. Əgər kimse həyatında heç olmasa bir dəfə sevmeyiblə, onun hayatı tam deyil. İlk sevgi adətən, insanların orta məktəb illerinə təsadüf edir. Bu, çox maraqlı dövrdür və mənim də başıma gelib. 26 yaşımda isə ailə həyatı qurdum. 1993-ü ilin iyun ayında Gəncəyə nişanə gedirdik. Ölkdə siyasi vəziyyət çox qarışq idi. Xüsusi avtobus tutmuşduq, Küre çatanda Surət Hüseynovun dəstələri avtobusun qarşısını kəsdi. Sənədlərimizi yoxlamağa başladılar. Sürücünün qardaşını və bir neçə nəfəri hərbçi hissəyə apardılar. İki gün orada qalmalı olduq. Oktyabr ayında ailə həyatı qurdug. Hətta tovumuz secki gününə təsadüf etdi".

Üç övladı - iki kızı, bir oğlu var, deyir ki, usaq-
ların tərbiyəsi ilə çox məşqül ola bilməyib: "Bəx-
tim gətirib ki, həyat yoldaşım da ali təhsilli idi.
Onların təhsil və tərbiyəsi ilə daha çox o məşqül
olub. Qızlarım tibb, oğlum isə beynəlxalq əlaqələr
üzrə təhsil alır."

Həmsöhbətim sonda rubrikanın ənənəsinə uyğun olaraq gənlərə tövsiyəsini də verdi: "Ümumiyyətə, məsləhət verməyi sevən insan deyiləm. İnsan öz herəkətləri ilə başqasına nümunə olmalıdır. İndiki dövrün gəncliyi çox xosbəxtidir. Bizim dövrümüzdə çoxsaylı məhdudiyyətlər, qadağalar var idi. Çünkü biz imperiya vətəndaşı idik və üzərimizdə daim təzyiq hiss edirdik. Müasir dövrün gənclərinin bütün azadlıqları təmin olunub. Onlar müstəqil Azərbaycanın gəncləridir və bu, böyük nemətdir. O dövrde bir kitabı oxumaq üçün aylarla növbət gözləyirdik. İndi hər şey çox sadədir. Ədəbiyyat, elmi mənbələr kifayət qədər zəngindir və bundan bəhrələnmək lazımdır. Təəssüf ki, bəzi gənclərin öyrənməyə həvəsi azdır və müasir informasiya resursları bəzən onların sosiallaşmasını əngelləyir. İnsan sosial varlıqdır. Amma artıq qohumluq, qonşuluq, icma ənənələri sıradan çıxmışdır. Gənclərin əksəriyyəti ünsiyyətdən qaçırlar. Daha çox virtual ünsiyyətə üstünlük verilir. İnsanlar bir-birini sosial şəbəkə üzərində tanıyır. Gənclər çalışmalıdır ki, bunun fərqiində olsunlar. İndiki dövrədə informasiya müharibəsi gedir. Müasir gənclik yumşaq güç kimi xarakterizə edilən bu gücü idarə etməyi r. Əks təqdirdə informasiya onları idarə edəcək və rəqətlərimizin lehine olmayıcaq. Bu mənada gənclər böyük məsuliyyət düsür".

guc kimi xarakteriz edilen bu guci idare etmeyi bacarmalidir. Eks təqdirdə informasiya onları idare edəcək və bu, milli maraqlarımızın lehine olmayaçaq. Bu mənada gəncliyin üzərində çox böyük mesuliyyət düşür".

